

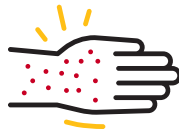
የጦጣ ፈንጣጣ ምንድን ነው?

የጦጣ ፈንጣጣ ሽፍታ ወይም ቁስሎች (ፖክስ)፣ አንዳንድም በጉንፋን መልክ ጨምሮ ሊያሳምም የሚችል በሽታ ነው ሻይረሱ፣ ግብረሰጋ ግንኙነትን ጨምሮ በቅርብ ንክኪ ሊሰራጭ ይችላል። የጦጣ ፈንጣጣ ሊሰራጭ በሚችልባቸው ቦታዎች ጤናማ ሆኖ ለመቆየት በመረጃ ላይ የተመሰረተ ምርጫዎችን ኢንዱያደርጉ የቅርብ ጊዜ መመርያ እነሆ።

እንዴት ነው የሚሰራጨው?

የጦጣ ፈንጣጣ በቅርብ፣ በግል ወይም በቆዳ-ለቆዳ ንክኪ ወደ ማንኛውም ሰው ሊሰራጭ ይችላል። የሚከተሉትን ጨምሮ፦

- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ካለበት ሰው ሽፍታ፣ ቁስሎች ወይም ማስክክ በቀጥታ ከቆዳ-ለቆዳ ንክኪ። የጤና ባለሙያዎች በዚህ ወቅት በ U.S. ውስጥ የጦጣ ፈንጣጣ የሚተላለፍበት የተለመደው መንገድ ይህ ነው ብለው ያምናሉ።
- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ካለበት ሰው እንደ ልብስ፣ አልጋ ልብስ፣ ወይም ፎጣዎች ካሉ ጨርቃጨርቆች ጋር በቀጥታ መነካካት።
- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ካለበት ሰው ጋር በመሳሳም እና ለረጅም ጊዜ ፊት ለፊት በመገናኘት በመተንፈሻ አካላት ጠብታዎች ወይም በምራቅ የቅርብ ንክኪ።
- ▶ የፍሰ ጡር ሰዎች በእርግዥና ወቅት ሻይረሱን ወደ ፅንሱ ሊያስተላልፉ ይችላሉ።

እንደነዚህ ያሉ ግንኙነቶች በሚከተሉት ወቅት ሊከሰቱ ይችላሉ፦

- ▶ የእፍ፣ የፊንጢጣ እና የሴት ብልት ወሲባዊ ግንኙነት ወይም የጦጣ ፈንጣጣ ያለበትን ሰው ብልት (ብልት፣ የቆለጥ፣ የላቢያ እና የሴት ብልት) ወይም ፊንጢጣ በመንካት።
- ▶ በማቀፍ፣ በማሸት፣ እና በመሳሰም።
- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ያለበት ሰው በጾታዊ ግንኙነት ወቅት የሚጠቀምባቸውን ጨርቆች እና ቁሶችን ከብክለት ያልታከሙ እንደ አልጋ ልብስ፣ ፎጣ፣ ፊት ገር እና የወሲብ አሻንጉሊቶች በመንካት።

እንዴት ነው የማይሰራጨው?

- ▶ ሻይረሱ በአየር ላይ ይቆይ እንደሆነ እና የዝንጀሮ ፈንጣጣ ካለበት ሰው ጋር ለአጭር ጊዜ የአየር ክልልን በመጋራት አይተላለፍም እንደሆነ አይታወቅም።
- ▶ ተቀራሪ በመነጋገር፣ የጦጣ ፈንጣጣ ካለበት ሰው ጋር በእግር በመጓዝ ወይም እንደ በር መክፈቻ ያሉ እቃዎችን በመንካት ይተላለፍ እንደሆነ አልታየም።

ምልክቶቹ ምንድን ናቸው?

- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ምልክቶች ከሻይረሱ ጋር ከተገናኙ በኋላ ባሉት ሁለት ሳምንታት ውስጥ መታየት ይጀምራሉ።
- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ያለባቸው አብዛኛዎቹ ሰዎች ሽፍታ ወይም ቁስሎች ይይዛቸዋል። አንዳንዶች ከጉንፋን መሰል ምልክቶች በፊት ሽፍታ ወይም ቁስሎች (ወይም ላይኖርም ይችላል) ይይዛቸዋል።
 - ጉንፋን የሚመስሉ ምልክቶች የሚከተሉትን ሊያካትቱ ይችላሉ፦ ትኩሳት፣ ራስ ምታት፣ የጡንቻ ህመም እና የጀርባ ህመም፣ ጉሮሮ እጢ፣ ብርድ ብርድ ማለት፣ ድካም።
 - ሽፍታ ወይም ቁስሎች እጆች፣ እግሮች፣ ደረት፣ ፊት፣ ብልት ወይም በአፍ ውስጥ ወይም በአፍ ላይ፣ በሴት ብልት፣ እና በፊንጢጣ ላይ ሊሆኑ ይችላሉ።
 - ቁስሎቹ እንደ ብጉር ወይም መግል ሊመስሉ ይችላሉ እና ህመም ያላቸው ወይም የሚያሳክኩ ሊሆኑ ይችላሉ። ከመዳኑ በፊት፣ ማሳክክን ጨምሮ በተለያዩ ደረጃዎች ውስጥ ያልፋሉ።
- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ ምልክቶች ከታዩበት ጊዜ ጀምሮ ሁሉም ቁስሎች፣ እክክን ጨምሮ፣ ተፈውሰው አዲስ የቆዳ ሽፍታ እስኪፈጠር ድረስ ሊተላለፍ ይችላል። ይህ ብዙ ሳምንታት ሊወስድ ይችላል።

የቅርብ፣ የግል ወይም የቆዳ ለቆዳ ንክኪን እንደ ጭፈራ ቦታ፣ ድግስ፣ ክበቦች እና ፊስቲቫሎች ላይ በጦጣ ፈንጣጣ የመያዝ እድልን እንዴት ዝቅ ማድረግ ይችላሉ?

- ▶ ክትባት የጦጣ ፈንጣጣ ስርጭትን ለመከላከል ወሳኝ መሳሪያ ነው። ክትባቱ ከከባድ ሕመም፣ ሆስፒታል ከመተኛት እና ከምት ሊከላከል ይችላል። ለተሻለ መከላከል ሁለቱንም ክትባቶች ይውሰዱ። የጦጣ ፈንጣጣ ክትባት ለእርስዎ የሚመከር መሆኑን ለማወቅ የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያማክሩ።
- ▶ በማንኛውም ስብሰባ ወይም ክስተት ምን ያህል ቅርብ፣ ግላዊ፣ ቆዳ ለቆዳ ንክኪ ሊከሰት እንደሚችል አስቡ።
- ▶ ሰዎች ሙሉ ለሙሉ የለበሱ እና ከቆዳ ለቆዳ ንክኪ የማይጋለጡባቸው ስብሰባዎች ወይም ኩነቶች የበለጠ ደህንነታቸው የተጠበቀ ናቸው (የጦጣ ፈንጣጣ የማሰራጨት ዕድላቸው አነስተኛ ነው)። እንደ መሳሳም፣ መተቃቀፍ፣ መተሻሻት ወይም ወሲብ የመሳሰሉ የጦጣ ፈንጣጣን ሊያሰራጨ የሚችሉ ድርጊቶችን በጥንቃቄ ያድርጉ።
- ▶ አነስተኛ ልብስ በተለበሰባቸው ስብሰባዎች እና ቀጥተኛ፣ ግላዊ፣ ቆዳ ለቆዳ ንክኪ ባለበት የጦጣ ፈንጣጣ የመዛመት የተወሰነ እድል አላቸው። በሌሎች ላይ የሚያዩትን ሽፍታዎች ወይም ቁስሎች አይንኩ እና በሚቻልበት ጊዜ የቆዳ-ለቆዳ ንክኪን ይቀንሱ።
- ▶ ክትንሽ እስከ ምንም ልብስ የማይለበሰባቸው ቦታዎች እና የግብረ ሥጋ ግንኙነት ሊፈጸሙባቸው ከሚችሉባቸው እንደ የኋላ ክፍሎች፣ ሳውናዎች፣ ወይም የወሲብ ክበቦች ያሉ የጦጣ ፈንጣጣ በሽታን የማዛመት እድላቸው ከፍተኛ ነው።

በግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት በጦጣ ፈንጣጣ የመያዝ እድልዎን እንዴት መቀነስ ይችላሉ?

- ▶ ስለ ማንኛውም የቅርብ ጊዜ ህመም ከወሲብ አጋርዎ ጋር ይነጋገሩ።
- ▶ በእርስዎ ወይም በወሲብ አጋርዎ አካል ላይ አዲስ ቁስሎችን ወይም ሽፍታዎችን፣ የጾታ ብልትን (የብልትን፣ የቆለጥን፣ የላቢያን፣ እና የሴት ብልትን) እና ፊንጢጣን ጨምሮ በንቃት ይመልከቱ።
- ▶ እርስዎ ወይም የወሲብ አጋርዎ በቅርቡ ከታመማቹ፣ አሁን ህመም እየተሰማቹ ከሆነ፣ ወይም አዲስ ሽፍታ ወይም ቁስለት ካለባቸው የአፍ፣ የፊንጢጣ ወይም የሴት ብልት ወሲብን ጨምሮ የቅርብ፣ ግላዊ ግንኙነት አይኑርዎት፣ እና ለጤና እንክብካቤ አቅራቢ ይደውሉ።
- ▶ እርስዎ ወይም ጓደኛዎ የጦጣ ፈንጣጣ ካለባቸው፣ እራስዎን እና ሌሎችን ለመጠበቅ በጣም ጥሩ የሆነው መንገድ፣ የአፍ፣ የፊንጢጣ ወይም የብልት ወሲብን ጨምሮ፣ በተለይ እርስዎ ወይም የወሲብ አጋርዎ ምንም እይነት ሽፍታ ወይም ቁስለት ካለባቸው የቅርብ፣ ግላዊ ግንኙነት አለማድረግ ነው። እንደ አልጋ ልብስ፣ ፎጣዎች፣ ፊቲሽ ጊር፣ የወሲብ አሻንጉሊቶች፣ እና የጥርስ ብሩሾችን አይጋሩ።

- እርስዎ ወይም የወሲብ አጋርዎ የጦጣ ፈንጣጣ ካለባቸው (ወይም ሊኖርብን ይችላል ብለው ካሰቡ) እና የግብረ ሥጋ ግንኙነት ለመፈጸም ከወሰኑ ሻይረሱን የመስፋፋት እድልን እንዴት መቀነስ እንደሚችሉ እንሆን፡-
- ▶ በአካል ሳይገናኙ በሽርቻል የግብረ ሥጋ ግንኙነት ያድርጉ።
- ▶ ቢያንስ 6 ጫማ ርቀት ላይ፣ እርስ በርሳችሁ ሳትነካኩ አብራችሁ ራሳችሁን አስደስቱ።
- ▶ ልብስ ለብሰው የግብረ ሥጋ ግንኙነት በመፈጸም ወይም ማንኛውንም ሽፍታ ወይም ቁስሎችን በመሸፈን የቆዳ ለቆዳ ንክኪን ይቀንሱ።
- ▶ ከመሳሳም ይቆጠቡ።
- ▶ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ከተፈጸሙ በኋላ እጅዎን፣ ፊቲሽ ጊርን፣ የወሲብ አሻንጉሊቶችን እና ማንኛውንም ጨርቆችን (አልጋ፣ ፎጣ፣ ልብስ) ይጠቡ። የወሲብ አሻንጉሊቶችን ለማጽዳት ጠቃሚ ምክኖችን በ <https://tinyurl.com/ybstmemu> ላይ ያግኙ።
- ▶ የጦጣ ፈንጣጣ የማሰራጨት እድልን ለመቀነስ የወሲብ አጋርዎን ብዛት ይገድቡ።

ህመም ከተሰማዎት ወይም ምንም እይነት ሽፍታ ወይም ቁስለት ካለብዎ በየትኛውም ስብሰባ ላይ አይገኙ፣ እና ለጤና እንክብካቤ አቅራቢ ይደውሉ። አቅራቢ ወይም የጤና መድን ከሌለዎት፣ በአቅራቢያዎ የሚገኝ የጤና መመሪያ ለማግኘት health.maryland.gov/CSTIP/local ን ይጎብኙ።

የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎ የጦጣ ፈንጣጣ እንዳለብዎት ከነገርዎት፣ ባለፉት የቅርብ 21 ቀናት፣ ግላዊ፣ ወይም ወሲባዊ ግንኙነት ስለነበርዎት ሰዎች ሊጠየቁ ይችላሉ። ይህ የጦጣ ፈንጣጣ ስርጭትን ለማስቆም የሚረዳ ነው።

